

Warszawa, 3 listopada 2020 r.

Szanowny Pan

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady
Ministrów
al. Ujazdowskie 1/3,
00-583 Warszawa

Szanowany Panie Premierze,

W imieniu polskiej branży cyfrowej i nowoczesnych technologii pragniemy wyrazić nadzieję, że w obliczu niedawnej rekonstrukcji rządu, pomimo likwidacji Ministerstwa Cyfryzacji, postęp cyfryzacji pozostanie jednym priorytetów Pana gabinetu. Przez wzgląd na dotychczasową owocną pracę Rady Ministrów na rzecz cyfryzacji w kraju, a także jej rosnące znaczenie gospodarcze i społeczne, zwracamy się do Pana z wynikami branżowych konsultacji w postaci listy kluczowych wyzwań stojących przed polską cyfryzacją.

Głęboko wierząc, że zmiany dokonane w strukturze rządu przyczynią się do zwiększenia efektywności podejmowanych prac i w efekcie wyprowadzenia Polski i jej gospodarki z kryzysu związanego z pandemią koronawirusa, wyrażamy wielką nadzieję, że cyfryzacja wciąż stanowić będzie jeden z priorytetów działań Rady Ministrów. To cel szczególnie istotny w obliczu prognoz rynkowych, według których dzięki cyfryzacji PKB Polski może się zwiększyć do 2025 r. o 64 mld euro. Zwracamy uwagę na kluczową rolę, jaką odegrały narzędzia cyfrowe w czasie pandemii. To one pozwoliły nam wszystkim utrzymywać wirtualną więź z bliskimi, kontynuować pracę, działalność gospodarczą, czy edukację, gdy kontakty osobiste podlegały ograniczeniu. Bieżąca sytuacja przyczyniła się do 60 proc. wzmożenia ruchu sieciowego i m.in. dwukrotnego wzrostu zainteresowania zakupami online na świecie¹.

Jesteśmy w związku z tym zdania, że utrzymanie cyfryzacji jako priorytetu politycznego jest kluczowe dla wejścia Polski na ścieżkę szybkiego wzrostu. Z uwagi na fakt, że cyfryzacja dotyka wszystkich sektorów państwa, to podporządkowanie jej Prezesowi Rady Ministrów i umocowanie jej w Pana Kancelarii daje niepowtarzalną okazję

¹ <https://trends.google.com/trends/explore?date=today%205-y&q=%2Fm%2F047m52>

do stworzenia silnego centrum koordynacyjnego. Chcąc wesprzeć rząd w skoncentrowanych i wydajnych działaniach, by w pełni wykorzystać potencjał cyfryzacji **branża cyfrowa i nowoczesnych technologii ustaliła na drodze konsultacji wspólne priorytety dla jej stabilnego rozwoju w Polsce**. Poniżej przekazuje nasze rekomendacje.

1. Dalsza cyfryzacja usług publicznych.

Mimo znacznego postępu poczynionego w tej kwestii wciąż należy stopniowo zwiększać zakres usług publicznych możliwych do zrealizowania online. Dotyczy to również usług świadczonych przez samorządy, z którymi Rząd powinien dzielić się swoją wiedzą i zasobami oraz współpracować nad interoperacyjnością systemów i ograniczeniem kosztów przez zwalczanie duplikacji wydatków.

2. Proinnowacyjna polityka europejska.

Rozwój cyfryzacji w Polsce osadzony jest w środowisku prawnym Unii Europejskiej. Jako państwo o gospodarce opartej na eksporcie, Polska powinna zabiegać na unijnej arenie o zachowanie swobodnej wymiany handlowej, odrzucenie protekcyjnych tendencji wspólnoty i unikanie niejednoznacznych koncepcji, takich jak suwerenność lub autonomia cyfrowa. **Na szczególną uwagę wśród europejskiego prawodawstwa zasługuje Kodeks Usług Cyfrowych (DSA)**. Zadbać należy, aby w ramach tej regulacji uszanowano wolności obywateli w sieci, jasno określono obowiązki platform cyfrowych, wspierano rozwój innowacyjnych przedsiębiorstw w Polsce i zachowano podstawowe zasady jednolitego rynku cyfrowego, takie jak: zasada kraju pochodzenia i gwarancja swobody świadczenia usług cyfrowych w wymiarze transgranicznym w Unii.

W najlepszym interesie Polski jest zabieganie o przyjazne regulacje w zakresie danych i sztucznej inteligencji. Te winny działać na rzecz stworzenia harmonizacji i przejrzystości ram prawnych i nie generować ograniczeń. Zabiegać należy o racjonalne podejście do udostępniania danych z poszanowaniem dla innowacyjności, szanując jednocześnie własność intelektualną i tajemnice handlowe. W końcu nie bez znaczenia dla Polski jest walka o **prorozwojową transpozycję dyrektywy w sprawie praw autorskich (EUCD)**. Ta powinna dopuszczać innowacyjne modele biznesowe, służące poszerzaniu dostępnej dla obywateli oferty wartościowych treści. Prawo powinno dostosować się do nowoczesnych praktyk internetowych, które stanowią dziś stały element codzienności Polaków.

3. Rozwiązania chmurowe jako klucz do rozwoju cyfryzacji.

Aby polskie firmy mogły rozwijać się na rodzimym i globalnym rynku, konieczne jest zdecydowane upowszechnienie zastosowań rozwiązań chmurowych wśród przedsiębiorców. To szczególnie ważne w obliczu pandemii. W celu przyspieszenia adopcji technologii chmury znieść należy bariery prawne, takie jak ograniczona liczba możliwych podwykonawców w sektorze finansowym, która uniemożliwia szybkie i tanie przejście do rozwiązań chmurowych. Wskazane jest też stworzenie funduszu modernizacji cyfrowej przedsiębiorstw, przewidującego dofinansowanie adopcji zaawansowanych technologii na drodze specjalistycznych szkoleń personelu z zakresu wdrożenia rozwiązań chmurowych, wsparcie budowania kompetencji z zakresu *data science* i *cloud architecture* w firmach działających w sektorze MŚP, czy stworzenie programu na rzecz podnoszenia cyberbezpieczeństwa i redukcji kosztów operacyjnych, m.in. poprzez likwidację starych, gorzej zabezpieczonych centrów danych w Polsce, które stanowią łatwy cel dla hakerów i migrację zgromadzonych w ten sposób danych w bezpieczniejszej chmurze.

4. Ubezpieczenia transakcji.

W związku z niepewną sytuacją gospodarczą w obliczu pandemii nasza branża boryka się dziś z problemem braku dostępności ubezpieczeń kredytów kupieckich, które są konieczne dla prowadzenia działalności na rynku. Skutkuje to nie tylko zatrzymaniem obrotu gospodarczego, ale również ograniczeniem dostępu tak potrzebnego dziś sprzętu do pracy i nauki zdalnej. Przyczyną takiego stanu są obawy ubezpieczycieli o niewypłacalność firm w związku z widmem zatrzymania gospodarki. Problem ten może zostać zażegnany, a sytuacja branży może ulec znacznej poprawie bez znacznego obciążenia dla budżetu dzięki: wsparciu dla ubezpieczycieli kredytów kupieckich i zagwarantowanie tego wsparcia na okres dłuższy niż do końca roku oraz dzięki rozwiązaniom prawnym, takim jak umożliwienie korzystania z dwóch polis kredytów kupieckich jednocześnie w relacji jednego sprzedawcy i kontrahenta, poręczenie limitów faktoringowych przez Państwo, czy uzupełnienie Prawa zamówień publicznych o ustęp dotyczący cesji, pozwalający w relacjach z sektorem publicznym na cesję wierzytelności przetargowych na pierwotnego dostawcę.

5. Upowszechnianie usług e-commerce poprzez rozwój kompetencji cyfrowych MŚP.

Znaczenie usług e-commerce gwałtownie wzrosło w czasie pandemii. Upowszechnienie usług e-commerce drogą rozwoju kompetencji cyfrowych wśród małych i średnich przedsiębiorstw to duża szansa dla odbudowy i wzrostu polskiej gospodarki ze szczególnym udziałem polskich eksporterów

online. Firmy potrzebują jednak otrzymać wiedzę niezbędną do podjęcia sprzedaży i eksportu przez internet. Pracownicy sektora MŚP mogliby skorzystać na stworzeniu mechanizmu (np. w ramach funduszu modernizacji cyfrowej przedsiębiorstw), który dawałby firmom swoisty bon na szkolenia dla kadry z podstaw e-commerce lub na zatrudnienie zewnętrznego eksperta do wdrożenia e-commerce.

6. Wzrost kompetencji cyfrowych w społeczeństwie i budowanie kadry pracowniczej XXI wieku.

Konieczne jest podjęcie działań na rzecz cyfrowej edukacji Polaków i dostosowania kształcenia do potrzeb nowoczesnego rynku pracy. W tym celu wskazane jest promowanie i poszerzenie oferty studiów z zakresu nauk ścisłych, technologii, inżynierii i matematyki. Zalecana jest rozbudowa oferty edukacyjnej (również w szkolnictwie wyższym) o możliwości kształcenia z zakresu nowoczesnych rozwiązań, takich jak e-commerce i tworzenie innowacji oraz o programy w formule kształcenia przez całe życie (*lifelong learning*), nauki online i *nano degrees*, czyli mikro dyplomów z zakresu kompetencji przyszłości.

7. Przebranżowienie pracowników branż dotkniętych ograniczeniami na rzecz branż poszukujących siły roboczej.

Wobec ryzyka zatrzymania gospodarki i wynikających z niego licznych przypadków utraty pracy wskazane jest wsparcie mobilności międzybranżowej na rynku. Podczas gdy część sektorów ulega zamknięciu, nasza branża wciąż odczuwa znaczne zapotrzebowanie na techników serwisowych. Konieczne jest wsparcie osób chcących się przebranżować. Wsparcie w tym zakresie może zostać udzielone przez Rząd w postaci programu pomocowego na rzecz uzyskania kompetencji technicznych. Sfinansowanie projektu szkoleń z tego zakresu, przyczyniłoby się do obniżenia potencjalnego bezrobocia i jego dramatycznych skutków.

8. Podpis własnoręczny utrwalony elektronicznie.

Powszechnym dziś zjawiskiem jest odmowa uznawania dokumentów opatrzonych podpisem własnoręcznym utrwalonym elektronicznie na równi z podpisanymi dokumentami papierowymi. Dotyczy to relacji pomiędzy konsumentami, usługodawcami i administracją publiczną. Uzgodnienie respektowanej wykładni prawnej regulującej uznawalność podpisu własnoręcznego utrwalonego elektronicznie za własnoręczny w rozumieniu prawnym, której dziś w Polsce brak, przyczyni się do upowszechnienia cyfryzacji rynku usług i procesów realizowanych przez administrację publiczną. Pozwoli to również na skuteczne ograniczenie lub wyeliminowanie obiegu papierowego w procesach

biznesowych o znacznej skali. W opinii autorytetów w dziedzinie prawa, w obliczu cyfrowej transformacji nie ma w obecnie obowiązującym systemie prawnym miejsca na kwestionowanie równoważności podpisów własnoręcznych utrwalonych na różnych nośnikach, czyli papierowym i elektronicznym.

9. Zdalna weryfikacja tożsamości w procesie wydawania kwalifikowanych certyfikatów podpisu elektronicznego.

Wobec ograniczeń kontaktów społecznych, wywołanych przez pandemię jednym z kluczowych aspektów związanych z rozwojem gospodarki, jest upowszechnienie elektronicznego obrotu prawnego w relacjach biznesowych, administracyjnych i cywilnych. Powszechność i bezpieczeństwo tego obrotu prowadzonego, co do zasady, na odległość w wielu przypadkach zależy od możliwości użycia przez strony dokonujące czynności prawnych kwalifikowanego podpisu elektronicznego. W obecnej sytuacji możliwość zdalnej weryfikacji tożsamości osób wnioskujących o wydanie certyfikatu podpisu elektronicznego jest niekwestionowaną potrzebą. Niestety kwalifikowani dostawcy usług zaufania nadal napotykać w Polsce na opór ze strony odpowiedzialnej za zagadnienie administracji wbrew brzmieniu unijnych przepisów i wbrew potwierdzonemu stosownymi audytami bezpieczeństwu rozwiązań takich jak automatyczna wideoweryfikacja. Rozwiązania takie są powszechnie stosowane przez zagraniczną konkurencję w Europie, a także w Polsce, ze szkodą dla dyskryminowanych rodzimych dostawców usług zaufania. Pilnie należy uregulować i usprawnić kwestię procesów wydawania certyfikatów podpisu z zastosowaniem zdalnej weryfikacji tożsamości, szczególnie gdy mierzymy się dziś z koniecznością zachowania dystansu społecznego.

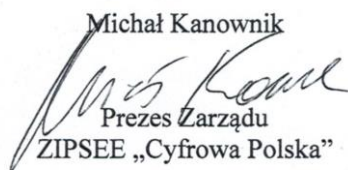
10. Budowa sieci 5G i oparcie jej o polskich dostawców oraz cyberbezpieczeństwo.

W odbudowie i wzroście polskiej siły gospodarczej istotną rolę odegra wdrożenie technologii 5G, która ma potencjał, by zrewolucjonizować wszystkie gałęzie przemysłu. Jej odpowiedzialna implementacja jest ważna nie tylko dla budowania pozycji gospodarczej Polski, ale również dla bezpieczeństwa cyfrowego w kraju. Z tych względów warto zaznaczyć obecność na rynku polskiego dostawcy technologii 5G. Skorzystanie z rodzimych rozwiązań w tym zakresie nie tylko pozwoli wesprzeć lokalne przedsiębiorstwa, ale pozwoli na budowanie niezależności i bezpieczeństwa, szczególnie w obszarach łączności krytycznej. To również szansa na zbudowanie polskiej marki eksportowej w dynamicznie rozwijającej się dziedzinie. Przy budowie polskiej sieci 5G pamiętać należy w końcu o wydzieleniu pasma dedykowanego sieciom prywatnym (na wzór zachodnich sąsiadów) i promocji rodzimych

rozwiązań wśród naszych partnerów. Szczególnie zwracamy uwagę na nowe podejście do budowy i wdrażania sieci 5G w postaci modelu Open RAN, które w naszej ocenie pozwoli na nowo ukształtować rynek dzielony dziś przez operatorów i dostawców telekomunikacyjnych. Będzie to jednocześnie duża szansa dla polskich firm, np. informatycznych, które będą mogły zaistnieć w odmienionej filozofii rozwoju platform i usług. Jednocześnie wdrożenie 5G w naszym kraju z całą pewnością stworzy nowe możliwości dla krajowej branży cyfrowej i IT, szczególnie dla polskich firm dostarczających rozwiązania z zakresu cyberbezpieczeństwa. W naszej ocenie jest to dziś istotne, by bezpieczeństwo sieci piątej generacji było zbudowane w oparciu o polskich dostawców, co również przełoży się na naszą gospodarkę. Oprócz dywersyfikacji dostawców, na cyberbezpieczeństwo należy spojrzeć szerzej. To powinno być kluczowe kryterium w budowaniu i wdrażaniu sieci 5G w Polsce, m.in. ze względu na kluczowy aspekt cyfryzowanych narzędzi i usług dla sektorów krytycznych. Dlatego cyberbezpieczeństwo powinno stać się ważnym kryterium np. przy przetargach publicznych. A dla upowszechniania świadomości, jak ważne jest cyberbezpieczeństwo, należy też wspierać MŚP oraz samorządy w pozyskiwaniu finansów na cyberbezpieczeństwo oraz stałe edukowanie w tym temacie.

Wyrażając pełne uznanie dla dotychczasowych dokonań i starań rządu pod Pańskim przewodnictwem na rzecz postępu cyfryzacji w Polsce, jesteśmy zdania, że odpowiedź na wymienione wyżej wyzwania powinna stanowić istotny element prac Rady Ministrów. Pragniemy zadeklarować pełną gotowość do dalszego udzielania merytorycznego, opartego o doświadczenie i wiedzę wsparcia w jego nieustających pracach, szczególnie w zakresie przedstawionych powyżej priorytetów i pozostajemy do Pańskiej dyspozycji. Wnosimy również o możliwość spotkania online, by móc wspólnie na linii przedsiębiorcy – administracja publiczna porozmawiać o nakreślonych przez nas w powyższym stanowisku priorytetach, co pozwoli na dokładne zrozumienie podnoszonych przez nas kwestii.

Z wyrazami szacunku,

Michał Kanownik

Prezes Zarządu
ZIPSEE „Cyfrowa Polska”